

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 4.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 17 Februari 1909.

Expedition: Kammakaregatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspris 20 öre pr petitråd.

29 Årg.

Eugène Ysaye.

Med en »afskedskonsert» sistlidne söndag i Vasakyrkan avslutade den berömda violinmästaren Eugène Ysaye sitt konserterande här vid detta besök, sedan han, äfven denna gång under medverkan af sin bror pianisten Théo, för fulla hus gifvit tre konserter, den 29 och 30 jan. samt 2 febr. i Musikaliska akademien. Till erinran om den musikaliska högtid »violinkonungen» beredt oss så nyligen, meddela vi i dagens nummer hans porträtt. Senast skedde det, då han tillsammans med Raoul Pugno, den franske pianisten, konserterade här i okt. 1900, då båda konstnärerna voro afbildade tillsammans. Första gången ett porträtt af Ysaye förekom i denna tidning — träsnitten florerade då ännu

— var i n:o 19 årg. 1885. Det var då han första gången framträdde för vår publik, medverkande vid den sis'a af »pianodrottningen» Sofie Menters konserter i Musikaliska akademien d. 15, 19 och 25 november 1885. Ysaye, som vi redan den tiden kunde räkna bland de förstklassiska konstnärerna, spelade då med fru Menter Beethovens »Kreutzer sonat», hvilket blef en storlagen musiknjutning. Ysaye gaf sedan d. 29 nov. en »afskedskonsert» i Berns' salong. Det var sålunda icke, som vi nyss sett uppgifvas, 1886 första gången konstnären konserterade här. Men i början af det året kom han åter hit med sin broder Théo, då kallad med sitt egentliga förnamn Théophile. Bröderna Ysaye gifvo då d. 9 febr. tillsammans med Salomon Smith, en konsert i Musikaliska akademien och veckan därpå en i Öster-

malmskyrkan, samt ytterligare i mars och april konserter i Berns' salong och på Nya teatern. Vid samma tid i februari fick man å Kgl. teatern höra violinmästaren Sauret och pianisten Felix Dreyschock. Det blef en musikhögtid af sällsynt slag, då man nu å ett par operakonserter samt i Musikaliska akademien fick höra tillsammans Sauret och Ysaye samt jämte dem Felix Dreyschock och Salomon Smith. Ysaye uppträdde för sista gången under detta besök d. 15 april, spelande mellan akterna på Nya teatern.

Eugène Ysaye är född d. 16 juli 1858 i Liège, son af en orkesterdirigent. Han fick sin första undervisning i violinspelning af fadern och fortsatte sin utbildning däri vid konservatoriet i födelsestaden, där han vid 13 års ålder eröfrade guldmedaljen. Han hade sedan till lärare vio-

Eugène Ysaye.

Wilhelm Herold.

linmästarne Wieniawski och Vieuxtemps, hvilken senare omfattade den talangfulle unge violnspelaren med så stort intresse, att han i fyra år gaf honom undervisning gratis. Därefter studerade han för Léonard i Paris.

Efter slutade studier var Ysaye en tid konsertmästare i Bilses orkester i Berlin till 1881 och begaf sig sedan ut på konsertresor. Efter konstnärens första uppträdande i Leipzig skref man då om honom: »På en konsert härstädes har uppträdt en violinist, hr Ysaye från Lüttich, och dokumenterat sig såsom en af nutidens förnämsta violinister. Hans fingerrapiditet är kolossal, med häpnadsväckande säkerhet och ofelbar intonationsrenhet öfvervinner han de intrikaste svårigheter. Bifallet var enormt». Vid midten af maj 1882 kom Ysaye första gången till Norden konserterande i Bergen och sedan i Kristiania, där han uppträdde fyra gånger samtidigt med Hans von Bülow och David Popper samt väckte hänförelse äfven i den norska hufvudstaden.

År 1886 blef Ysaye anställd som förste violinlärare vid konservatoriet i Bryssel men nedlade denna befattning 1897, dock kvarstående som ledare för det af honom bildade konsertsällskapet (»Société des concerts Y»), som snart fick stort anseende. Den honom 1898 erbjudna platsen som dirigent för Filharmoniska sällskapet i New-York mottog han icke. Ysaye har äfven bildat en egen stråkkvartett och är mycket eftersökt som lärare.

Ysaye har komponerat 6 violinkonserter, Variationer öfver ett tema af Paganini, etyder, obligat violinstämma till Rodes och Fiorillos »Capricci» samt en del mindre saker, nästan allt ännu endast i manuskript.

Som bekant konserterade Ysaye här snast i april förra året, äfven då tillsammans med sin bror.

Wilhelm Herold.

Den utmärkte danske tenoren, kamarsångaren Herold gör oss nu, liksom förra året denna tid besök med gästspel. Senast började detta, som vi minnas i dec. 1907 men afbröts till följd af kung Oscars död. Herr Herold kommer nu direkt från Stuttgart, där han på hofoperan med framgång uppträdt i sina glansroller: Lohengrin, Don José och Canio. Han torde denna gång äfven komma att sjunga Romeo, Radames i »Aida» och möjligen äfven Stolzing i »Mästersångarne» samt Rodolphe i Bohème, ett parti som han nyligen instuderat i Köpenhamn. Det hade varit önskligt om Tristan äfven hört till hans repertoar, då man kunnat få höra denna roll uppburen af en

sådan kapacitet. Det är nu åtta år sedan hr Herolds första gästspel här 1901 i maj, då han sjöng Don José, Faust, Canio och Lohengrin. Vid följande gästspel 1903 samma tid sjöng han äfven Radames och 1907 i dec. Turiddo. På senare år har hr Herold, som bekant, med mycken framgång gästutländska stora operascener. Född i mars 1865 står han ännu på höjden af sitt konstnärskap.

François Gevaërt och Edouard Fétis.

Belgiens hufvudstad har inom kort tid förlorat tvenne inom musikvärlden märkliga män, båda i hög ålder. Såsom vi förut i en kort nekrolog nämnt afled i Bryssel François Gevaërt under dec. förlidet år och under förra månaden följdes han i döden af Edouard Fétis. Af dessa är Gevaërt som musikalisk och komponist den mest betydande.

François, August Gevaërt föddes d. 31 juli 1828 i Huysse vid Oudenard, blef 1841 lärjunge vid Gent-konservatoriet, vann 1847 prix de Rome för en kantat »Belge» och gjorde sedan till 1849 vidsträckt resor i utlandet, under tiden flitigt komponerande, återvände 1852 till Gent för att sedan slå sig ned i Paris, där Théâtre lyrique 1853 utförde hans komiska enaktsopera *Georgette*, 1854 *Le billet de Marguerite* i 3 akter, hvilken framgångsrikt uppfördes på flere franska teatrar, och 1855 *Les lavandières de Santarem*. Opéra Comique uppförde hans *Quentin Durward* 1858, *Le diable au moulin* 1859, *Le Château Trompette* 1860, *La poularde de Caux* 1861 och *Le capitaine Henriat* 1864; *Les deux amours* (1861) var namnet på en hans opera som uppfördes i Baden-Baden. Ett Stora operan erbjudet verk blef ej antaget, oakadt han 1867 blef musikkdirektör vid denna teater.

Gevaërt vände sig sedan mer och mer till studiet af musikens teori och historia, och har på detta område åstadkommit sina mest betydande verk. Af sådana har han offentliggjort *Leerboek van den Gregoriaenschen zang* (1856), *Traité d'instrumentation* (1863), fullständigt omarbetad och utvidgad som *Nouveau traité d'instrumentation* (Paris 1885), vidare det eminent lärda verket *Histoire et théorie de la musique de l'antiquité* (1875—81), *Les origines de chant liturgique*, *La melopée antique dans le chant de l'église latine* (1895). Ytterligare kunna nämnas *La musique, l'art de XIX siècle*, *Les gloires de l'Italie*, ett urval sånger ur operor, kantater etc. af komponister från 17—18:de årh. med pianoackompanjemang; *Recueil de chanson de XV siècle*, *Vademecum de l'organiste*,

Transcriptions classiques pour petit orchestre o. s. v.

Belägringen af Paris 1870 föranledde Gevaërt att bege sig till hemlandet, där han efter den äldre Fétis' död 1871 blef dennes efterträdare som direktör för Brüssel-konservatoriet. Han blef också utnämnd till hofkapellmästare och medlem af Akademien etc. I sitt hemland verkade han mycket för kännedomen om J. S. Bachs verk och föranstaltade historiska konserter. Utom de nämnda operorna må af hans kompositioner nämnas *Super flumina Babylonis* för manskör och orkester, *Fantasia sobre motivos españoles* för ork.; *Missa pro defunctis* för manskör och ork., kantater, sånger, körsånger m. m. Gevaërt var sedan 1879 medlem af Musikaliska akademien i Stockholm.

Edouard Louis François Fétis var vid sin död långt äldre men verksam i det sista. Ännu under början af denna säsong förklarade han sig, såsom vi nämnt, ämna sköta musikkritiken i *Indépendance belge*.

Edouard Fétis var född d. 16 maj 1812 i Bouvignes vid Dinant, son af den berömde musiklärare, konservatoridirektören François Joseph Fétis (1784—1871). Edouard blef deltagare i redaktionen af faderns »Revue musicale», och skötte denna på egen hand 1833—35. Den äldre Fétis, som flyttat till Paris, grundade där denna tidskrift 1826. Då fadern 1833 flyttade till Bryssel åtföljdes han af sonen Edouard, som sedan öfvertog redaktionen af den musikalska följetongen i »Indépendance» (nu »Indépendance belge»). Fétis inträdde sedan som amanuensis i Brysselbiblioteket och har sedan i flera decennier varit dess bibliotekarie till 1904, då han tog afsked från denna befattning sedan fortfarande verksam som musikkritiker. Fétis har utgifvit *Histoire des musiciens belges* (1849) och *Les artistes belges à l'étranger* (1857—65). Han var medlem af Akademien etc. och sedan 1886 kommandör af Vasaorden, 2:a klass. Ett olycksfall på gatan, för hvilket han råkade ut, lär ha varit orsak till den gamles död.

Musikbref från Italien.

Gáspare Spontíni och hans »La Vestale». Giordános »Andréa Chénier».

Milano, Julafteon 1908.

Det var rent af en hedersskuld, Scala-teatern i Milano sent omsider infriade åt Gáspare Spontínis minne genom den exhumation af hans mästerverk »La vestale», hvarmed denna teater på det värdigaste sätt invigde sin nya säsong. Den så oförtjänta, mångåriga glömska, hvori förevarande,

härstädes ej sedan 1824¹⁾ representerade melodram råkat²⁾, är så mycket mera oförklarlig, som både samtida och efterföljande tonsättare, icke minst Bellini och Rossini, ej allenast vetat uppskatta dess värde utan jämväl draga musten ur densamma till förmån för sina egna kompositioner; i den voluminösa serien af Berlioz' kritiska arbeten, återkommer esomoftast Spontinis namn, omgivet af en sannskyldig gloria, och föga mindre högt beundrades han af Wagner, hvilken år 1844 åvägabragte »Vestalens» uppförande i Dresden under dess illustre »maestro's» personliga ledning. Också kan denne med fog betraktas såsom de båda sistnämnda musikgeniernas läromästare: hans orkester bildar obestriddigt grundvalen för deras, hvarjämte i »Lohengrin» till och med påträffas tydliga reminiscenser från en af Spontinis senare operor, »Olympia».

Hela hans lefnadslopp har i själfva verket att uppvisa en utomordentlig vexling af triumfer och motgångar, för hvilka senare han med sitt inbilska, fränstötande väsen i ej ringa mån själf bar skulden. Född i Majolati nära italienska staden Ancóna 1774, vann Spontini så stor framgång redan med sina tidigare skapelser, ett dussintal »buffa»-operor, att han vann de napolitanske bourbonernas synnerliga bevägenhet samt upphöjdes till greffe *di Sant'Andréa*. Ett kärleks-äfventyr nödgade honom att söka sin tillflykt i Frankrike, där han trots en mindre lyckad debut å Opéra-Comique i Paris lyckades förvärfva sig kejsarinnan Eugénies mäktiga protektion, tack vare hvilken oaktadt verkets kolossala svårigheter, som föranledde, att repetitionerna togo ett helt år i anspråk och kostnaderna uppgingo till det då för tiden oerhörda beloppet af en 30,000 francs, hars »La Vestale» gjorde sitt triumferande intåg å »Stora operans» scen den 15 december 1807: ett remarkabelt datum i musikens historia, emedan det nya partiturets framträdande i Frankrikes förnämsta teater innebar en förnyelse af musikdramat och öppnade nya banor för operakompositörerna. Detsamma rönt emellertid ingalunda odeladt erkännande, utan liksom på Glucks tid var den musikaliska världen splittrad i två fiendtliga partier, spontinisternas och Webers anhängare, de s. k. veberianerna. Spontinis följande arbeten för »L'opéra», af hvilka förutom »Olympie»

¹⁾ Att densamma då ej erhöi mer än några få repriser, får väl icke minst tillskrivas den framgång, som ett par år förut kommit Puccinis »La Vestale» till del, en succés som ytterligare öfverträffades af *Mercadantes* liknämnda opera, uppförd i Milano 1841 ett fyrtioal gånger.

²⁾ Om man undantager en »friluft»-representation vid senaste festspelen i den lilla sydfranska staden Beziers'arena. — Under senare hälften af jan. 1909 kommer en galaföreställning af »Vestalen» att äga rum å »Stora operan» i Paris med samma artister som å »La Scala».

allenast »Fernand Cortez» förtjänar nämnas, gingo ej upp mot »Vestalen», och då hans sympatier i Paris alltjämt aftogo, belöt han sig för antagandet af tillbudet att dirigera Berlins hofopera. Nu vände emellertid lyckan honom ryggen; hans senaste å denna uppförda operor vittnade om en afgjord tillbakagång, hvarjämte han fick så bittra vedersakare, att han slutligen föredrog att lämna den preussiska hufvudstaden. Döf och bortglömd återvände han till sin fädernebyggd och afled där den 24 jan. 1851.

»Vestalens» öfverlägsenhet öfver samtliga Spontinis öfriga skapelser beror på, att han i stället för de af honom dirigerade hyllade italienska operatraditionerna, hvilka urartadt i frivolitet och virtuosism samt stelnat i en nästan mekanisk slentrian — däri med hängifvenhet omfattat och fullföljt Glucks musikdramtiska reformer. I jämförelse med Méhuls samma år i Paris representerade »Joseph», den franska skolans förnämsta opera-exponent och en värdig ättelägg af de i sin strängt klassiska måttfullhet ideala Gluckska partituren, betecknar den förra icke allenast såsom sistnämnda verk högsta graden af en redan konsakrerad konstform, utan utgör jämväl förverkligandet af en ny och mera expressiv dylik. Den siste, på samma gång som den störste och mest illustre af gluckisterna, har Spontini, samtidigt med att han tillämpat Glucks estetiska principer, i själfva verket att uppvisa högst betydande individuella karaktärsdrag. Med sitt äkta sydländska temperament öfverträffade han denne i fråga om fantasiens liflighet och uttryckets intensitet. Det måste erkännas, att i hans store föregångares så logiskt tänkta och utarbetade musikdrama saknas alls om oftast lif ets rörlighet och värme. Glucks ådra är ej vidare ymning, och de plastiskt kalla gestalter han kreerat eldas ej af någon lidelsens glöd i likhet med Spontinis, i hvars »chef d'oeuvre» passionen modulerar sången och gifver fart åt rytmen.

Eminent dramatisk tonsättare, förnekar den senare ej heller sitt italienska ursprung med sin rika begåfning för det melodiska elementet, accentueradt och färglagdt af en genial harmonisk utarbetning samt en alltjämt mönsterglädg instrumentation; hans ditintills ouppnådda mästarekap i orkesterbehandlingen hafva vi redan framhållit. För att ej nämna det af Spontini först och så verkningsfullt använda »crescendo», som allmänt tagits till förebild af senare kompositörer, torde hans klassiskt fulländade recitativ och verkligt majestätiskt sköna körer söka sin like, af de sistnämnda framför allt vestalernas hymner, hvilka i sin jungfruliga renhet och ljufhet äro af fullkomligt bedärande verkan. Det af honom synnerligen omhuldade titelpartiet är ett sann-

skyldigt underverk, och däri skulle ensamt andra aktens recitativ samt den påföljande stora arian förslå att göra en maestros ryktbarhet. Dessutom förtjäna att framhållas uvertyren, storvestalens aria och triumfmarschen i första akten, i den andra hjältinnans och hennes älskares duett samt hennes gripande bekännelse-scen, i den tredje hennes härliga aria: »Caro oggetto» och sorgmarschen med kör. Att ett och annat, särskildt andra finalen, hvarifrån Rossini hemtade temat till »Barbararens» d:o, efter något öfver hundra års förlopp verkar något föråldradt, ligger ju i sakens natur.

Spontinis idealt klassiska mästerverk har inspirerats af en librett med antikt ämne, författadt af den franske poeten de Jouy. Handlingen är i kortet följande. Vestalen Giulia, som under sin tillbedjare, romerske generalen Licinius' framgångsrika fälttåg i Gallien af sin fader tvingats att taga slöjan, utses att vid festligheterna efter den förres återkomst till Roma å segraren öfverlämna triumfatorns lager. Fast besluten att enlevera sin älskade, begagnar han tillfället för att meddela henne sin plan, enligt hvilken hon redan samma afton insläpper honom i själfva Vesta-templet. Här befinner sig Giulia ensam med uppdrag att vakta den heliga elden, som emellertid i ett nu urslocknar, under det Licinius försöker förleda henne till flykt. Omedelbart därefter instörtar hans vän, legion-höfvitsmannen Cinna och öfvertalar honom att följa sig, på det han må undgå att öfverraskas af de om kärleksmötet varskodda vestalerna och presterne. I själfva verket uppenbara sig nu dessa, för hvilka Giulia själfmant erkänner sin förbrytelse. Enligt romersk lag var den Vestas prestinna, som befanns saker till en dylik, ohjälpligt hemfallen åt det ohyggliga straffet att begravas lefvaude. I afsigt att rädda Giulia, hvarom icke att dela hennes öde, infinner sig Licinius med en skara soldater på exkursionsplatsen, då plötsligt ett våldsam oväder utbryter vid hvars upphörande en blix slår ned å ett altare och återantänder den heliga elden. På grund af detta under förkunnar öfverstepresten att gudarnes vrede är blidkad, och medgifver de älskandes föräning, som äger rum i en till Venus'-tempel förlagd slurapoteos.

Trots de kolossala kraf, »Vestalen» ställer på samtliga utförande, visade sig tolkningen å »La Scala» i det hela fullt värdig ej min tre Italiens förnämsta lyriska scen än verket i fråga samt gestaltade sig till en utomordentlig evenemang, en lika sällsynt som magnifik konstnjudning. Teaterns nye kapellmästare, *Eduardo Vitale* bragte i fullaste måtto på skam farhågorna för att han ej skulle vara i stånd att till fullo ersätta förlusten af sin föregångare, den illustre Toscanini. Också sekunderades han perfekt af orkester och kör.

Beträffande den för solisterna nödvändiga förutsättningen af storartade röstmedel och stilenligt föredrag fyllde Licinius' framställare, *Emilio de Marchi* ej fullt måttet i det förra hänsendet; också erbjuder partiet föga tillfälle för en tenor att briljera med sina höga toner. Däremot var *Ester Mazzoleni* en i allo nästan idealisk protagonist, *Linda Anelli-Micucci* en ypperlig storvestal, basisten *Nazzarino de Angelis* en imponerande överstepräst, och *Riccardo Stracciari* skänkte med sin synerba barytonstämma ökad relief åt Cinnas mera underordnade uppgift.

Af den på en gång splendida och tidstroga »mise-en-scène» må allenast noteras första och andra aktens illusoriska rekonstruktioner af Forum Romanum och Vestas rundtempel.

* * *

Redan några dagar efter »Vestalen» presterade »La Scala» säsongens andra program, *Giordano* 1896 där allra första gången interpreterade melodram »*Adriano Chénier*». Enär vi förut i våra korrespondenser till Sv. Musikt. omtalat denna hans, oaktadt ett ungdomsarbete, väl hittills mest lyckade skapelse, må nu endast tilläggas, att densamma med sin af *Luigi Illica* författade, fängslande librett alltigenom är uppfylld af juvenil glöd och entusiasm, kulminerande i slutaktens stora duett mellan operans hjälte och hans älskade, *Maddalena di Coigny*, hvilken, då den unge diktaren faller offer för skräckvålden, hängivet följer honom i döden. *Giordano*s speciella begåfning för dramatisk färgläggning gör sig jämväl ypperligt gällande i första aktens scen från »l'ancien régime».

Med denna, efter tolfårig hvila nästan novitet verkande repris, bekräftade »*Vitale*» sin eminenta kapacitet såsom dirigent. I fråga om det i sin helhet praktiska återgifvandet kan anmärkas, att *Edoardo Garbins* och *Livia Berlandis* vokala resurser ej fullt förslögo för *Andreas* och *Maddalenas* musikaliskt högligen fordrande roller, men den förre bemantlade mästertligt sitt organs defekter genom en den mest perfekta diktning, medan den grundvikliga forceringen i den senares sång uppvägs af noblessen och själfullheten i hennes föredrag och sceniska framställning. För öfrigt en praktisk representant för *Gérard*, den till revolutionsman vordne grefflige lakejen, gjorde sig återigen *Stracciari*, åtminstone vid premiären, skyldig till att recitera sitt parti i nästan kontinuerligt »fortissimo».

Från Romas horisont.

III.

Det »gyllene» *Costanzi*-eländet.
Vidare om »*Coréa*»-konserterna etc.

20/1 1909.

Under det »*La Scala*» i *Milano* och »*S. Carlo*» i *Napoli* redan bjudit på ända till fyra program — lika många succés'er — upptagande, efter i undert: sista korrespondenser omnämnda operor, å den förra förutom den välbekanta danspantomimen *Excelsior*¹⁾ *Mussorgskis* effektfulla historiska musikdram *Boris Gudunov* med dennes landsman, den förträfflige ryske basisten *Schalepin*²⁾ i titelpartiet, å den senare jemte *Louis Ganne*s³⁾ färgrika och charmant balett *Nel Giappone* (I Japan) *Massenets* *Thaïs* med *Carmen Melis* »protagonista» och *Mattia Battistini*⁴⁾ *Natanaël*, *Verdis* *Aida* med *Marius Gillion*-*Radamès* samt *Ciléas* *Glória* med *Emma Carelli* och *Amedeo Bassi* i hufvudpartierna, har »*Teatre Costanzi*» nu i bortåt tre veckors tid idislat »*Valkyrian*», för att ej anföra, det i en del af de smakfullt restaurerade kafélokalerna inrymts en lika ypperlig som prisbillig restaurant. Noga räknadt, har visserligen ytterligare bestämts ett par andra repriser, *Berlioz'* *Damnation de Faust*, men denna gång i form af kantat beröfvad sin magnifika sceniska skrud — efter hvad det hette, med hänsyn till att föreställningen gafs till förmån för offren af den senaste nationalolyckan, jordbäfningen i slutet af förra året, dock gifvetvis i själfva verket för att spara på kostnaderna och draga så mycket mera folk vid påföljande representationer — med den påföljd, att publiken nästan totalt uteblef, och *Verdis* *Rigoletto*, hvilken nära på gjorde fiasko, enär den celebre, här ej på länge hörde tenoren *Anselmi* af en envis halsåkomma hindrades att utföra hertigens roll och hans i sista stund inryckte ställföreträdare, *Alberto Dardani*, var gripen af en öfvervinnerlig panik, som jemväl afficerade *Gildas* framställarinna, den med praktig apparition och stämma utrustade unga ryska koloratursångerskan *Eugénie Makaroff*.

Så mycket mera parodiskt verkar efter olika stordåd, att teaterns nya regim odödliggjort sig genom ett verkligt »klassiskt» dokument, hvarmed densamma sannerligen slagit ett rekord utan like. I ett »*Costanzi*» abonnenter tillagnadt samt för öfrigt elegant utstyrdt och vackert illustreradt »album-récord» strös rosor i öfverflöd isynnerhet för styrelsens egna medlemmar,

¹⁾ Se föregående korrespondenser till Sv. Musiktidn.

²⁾ Se föregående korrespondenser till Sv. Musiktidn.

³⁾ Äfven kompositör af operetten »*Les saltimbanques*» och den i början af denna artikel omtalade komiska operan »*Hans*».

⁴⁾ Se föregående korrespondenser till Sv. Musiktidn.

och man får däri bland annat till lifs så ej mindre värdefulla än öfverraskande uppgifter, som att herr direktören, den faktiskt i egenskap af operakompositör rätt obetydliga *Oréfice* med en utomordentligt snillrik tonsättargenius för enar de mest gentlemanlika och älskvärda personliga egenskaper, att hans »högra hand», ex-chefen för »*Fenice*» i *Venezia*, *Rossetti*, adorerar den förre samt egr »en vilja af jern och ett hjärta af guld», etc. etc. Sannerligen en mustig humbug, ett väldigt motstycke till *Mascagnis* beryktade, af undert. förut i dessa spalter citerade själf-tillegnan af hans »*Le maschere*»! Uteslutande af intresse ur kuriositetssynpunkt, torde bemälda lilla »*florilegium*» gifva en idé om ett väl enastående oblygt reklamförsök, ett på en gång alltför osmakligt och löjväckande opus för att lyckas dupera sina läsare.

Samtidigt med den äfven för Italiens teatrar oerhörda planlösheten och förvirringen i »*Costanzi*» arbetsordning har i »*Anfiteatro Coréa*» utvecklats en liflig konsertverksamhet. Efter de i vår senaste korrespondens beskrifna gafs närmast en konsert, hvaraf förutom *Webers* *Freischütz*-uvertyr och *Saint-Saëns'* *Marche héroïque* särskildt är att framhålla den unge, från härvarande musikkonservatorium utgångne pianisten *Edoardo Cellis* synnerligen lofvande debut. Såsom säsongens hittills remarkablaste, värdiga att ställas i jämnbredd med de af *Mengelberg* i fjol så mästertligt dirigerade, kunna betecknas de tre följande konserterna under *Mascagnis* eminenta ledning. I och för sig ypperligt sammanstatta, hade deras program, af hvilka den tredjes utgjorde ett urval af de mest anslående numren å de båda första, dessutom förtjänsten att komplettera åtskilliga af de å *Panzners* historiska konserter anmärkta luckorna.

Sålunda voro *Rossini* och *Verdi* nu representerade med förspelen till *Barbiere*⁵⁾ och *Vespri siciliáni*, *Wagner* med *Tannhäuser*-uvertyren och »*Siegfrids* sorgmarsch» i »*Götterdämmerung*», *Mendelssohn* af två charmant stycken, »scherzo» och »nocturne» ur hans högpöetiska musik till *Shaksperes* »*Midsommarnattsdröm*», *Brahms* af ett par synerba »*Ungarische Tänze*», *Tschai-kowsky* af sin oemotståndligt fängslande »*symphonie pathétique*» och *Rimsky-Korsákov* af sin på ortodox-liturgiska motto baserade »*Påsk*»-uvertyr, med sina bizarra och bländande koloristiska effekter en komposition af storgienialitet. Af *Cherubini* utfördes ett graciöst »scherzo» ur hans B-moll-kvartett, af *Catalani* den delikat svärmiska och djupt vemodiga lilla tonmålningen »*A sera*», hvilken rent af tyckes inspirerad af *Carduccis* undersköna strofer »*Un oblio lene della faticosa vita*», ej mindre än den gifver ett levande uttryck åt

⁵⁾ Det torde vara mindre känt, att denna briljanta uvertyr är lånad från en något äldre *Rossini*-opera *Aureliano in Palmira*.

den så olycklige tonsättarens eget dystra själslif. Angående Mascagnis för honom så karaktäristiska, äkta sydländska sätt att dirigera kunna meningarna vara delade, men de, som taga anstöt af att se honom vildt gestikulera likt en rasande furie, oscillerande med hela kroppen och genom en groteskt expansiv mimik förlänande ännu mera »pondus» åt indikationerna af sin takt-pinnens våldsamma svängningar samt sina animerade arm- och handrörelser, kan ju helt enkelt tillsluta ögonen och lyssna. Då öfvertygas man bäst, att hela detta manér med sina vulkaniska utbrott ej utgör någon yttre och konstlad akrobatism, utan en manifestation af hans sannt italienska, otvifvelaktigt våra dagars utsöktaste och helgjutnaste musiktemperament, där den mest raffinerade känsla paras med en utomordentlig kraft och energi. Också förstår den särskildt af romarne så högt uppskattade Mascagni att hänföra, ja fascinerar båda sina konstnärer och sin publik. Framför allt är han öfverträfflig i att få den orkestrala färgskalan att vibrera med en rent bländande kolorit samt att i hvarje af honom — städse utan partitur — anförd tontätning ingjuta dess karaktäristiska anda.

Vid nästföljande konsert bekräftade Michael Balling i Bayeruth-mästarens Faust-uvertyr, Siegfried-idyll och förspelet till Mästersångarne sin vid »Valkyrians» senaste uppförande å »Costanzi» ådagalagda, öfverlägsna för-måga såsom Wagner-dirigent och dokumenterade sig, jemväl speciellt i den härliga pastoral-symfonien, såsom en högst själfull Beethoven-tolk. Till sist må omnämnas romerska publisistklubbens stora välgörenhetskonsert, hvilken för de nödlidande calabresarne och sicilianarne inbragte en vida mera lysande recett än förbemälda teaters beneficensföreställning. Programmet var utomordentligt rikhaltigt samt bjöd på, förutom sång af så utmärkta artister som Francesco Marconi, Fernando de Lucia, Giuseppe de Luca och franske hjälte-tenoren Rousselière, *) Sgambatis »Andante solenne» under den venerable maëstrons egen ledning samt förspelen till Tristan und Isolde och Der fliegende Holländer, anförda af »Costanzi»-kapellmästaren Giorgio Polacco och den unge, framför allt såsom Wagner-dirigent framstående spanske musikern Antonio Ribera, äfvensom Beethovens Fidelio-uvertyr n:o 3 och »solhymnen» ? i Mascagnis Iris, af denne personligen. I så perfekt exekution, att dess rent bedårande skönhet

nu mer än någonsin tillföre torde kommit till sin fulla rätt, af orkestern och en utvald kör, hvars fruntimmersröster voro rekryterade bland »S. Ceciliass» bästa kvinnliga förmågor, blef den senare i ordets fulla bemärkelse konsertens glansnummer och dess genialiske skapare aftonens sannskyldige »triumfator», af den fullsatta salongen hedrad med de mest entusiastiska ovationer.

P. S. Omedelbart efter att ofvanstående artikel nedskrifvits, erfara vi, att styrelsen för »Società Teatrale Internazionale» — efter namnets initialer gemenligen betecknad med »Stin» — hvilket sedan förra året för spiran öfver samtliga italienska operascener så väl inom som utom Italien, gjort slag i saken beträffande »Costanzi»-viller-vallan, i det den »illustre maëstron» Orefice efter ett ovanligt kort regemente fått sitt afsked. Till hans efterträdare har utsetts »Cav.» de Sanna, f. d. impressario för »S. Carlo» i Napoli, hvarest han förvärfvat sig renommé af en synnerlig habil teaterledare. Napoli 24 jan.

Anteros.

Musikpressen.

På Wilh. Hansens förlag, Köpenhamn, har utkommit

för piano två händer:

Henriques, Fini: *Borne-Lyrik* (Kinder-Lyrik) 20 lette Karakterstykker. op. 30. H. I och II.

Af dessa nätta stycken för små elever i pianospelning innehåller hvarterda häftet tio stycken om 1 å 2, några å 3 sidor, titulerade »Den lille kineserinde», »Vuggevisen», »Soldater», »Bag Ploven», »Narren», »Den Ensomme» etc.

I allmänhet äro de lämpligt enkelt harmoniserade. Eget nog äro styckena icke försedda med fingersättning såsom vanligt med dylik elevmusik. Denna tycks vara öfverlåten att bestämmas och antecknas af läraren. Komponisten är, som man vet, en bekant musiker och tonsättare i Köpenhamn, af hvilkens förut utgifna kompositioner må nämnas »Lyrik» op. 11, »Erotik», op. 15, »Miniatur Aquarellen» (2 häften) op. 21, också lätta stycken.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

Febr. 1, Puccini: *Bohème* (Mimi, Musette: fruar Oscar Lizell; Rodolphe, Marcel, Schaunard, Colline, Benoit, St. Phare: hrr Nyblom Oscar, Ericson, Wallgren, Söderman, Grafström).

2. Gounod: *Romeo och Julia* (Julia, Gertrud, Stefano: fru Oscar, Mandahl, frk. Lindegren; Romeo, Capulet, Lorenzo, Tybalt, Mercutio: hrr Malm, Wallgren, Svedelius, Nyblom, Oscar; hertigen, Benvolio, Paris: hrr Sjöberg, Bröderman, Arrhenius).
3. Puccini: *Madame Butterfly*.
4. Verdi: *Trabalduren* (Leonora, Azucena, Inez: fru Oscar, frkn Edström, Hulting; greve Luna, Manrico, Ferrando, Ruiz: hrr Forsell, Nyblom, Bröderman, Ericson).
- 6, 10. Donizetti: *Regementets dotter*. Balett: *Dockfåen*.
- 7, 14. *Vermålingarna*. (Matiné — Anna: frök. Vivi Svanberg, 1:a deb.)
7. Puccini: *Tosca* (Tosca: fru Oscar, en herdegosse: fru Claussen; Mario Cavaradossi, baron Scarpia, Cesare Angelotti, sakristianen: hrr Nyblom, Forsell, Mandahl, Stiebel; Spoletta, Sciarone: hrr Ericson, Grafström).
- 9, 13. *Nordiska spelens festföreställningar* (Musik, tablåer, gymnastik, fäktning, körsånger, folkdanser).
11. Rich. Wagner: *Tristan och Isolde*. Handling i 3 akter af Rich. Wagner (Isolde, Brangäne: fruar Schjerven, Claussen; Tristan konung Marke, Kurneval, Melot: hrr Stockman, Wallgren, Oscar, Nyblom; En herde, en styrman, en ung sjöman: hrr O. Strandberg, Mandahl, Lennartson).
12. Hallén: *Valdemarsskatten* (festföreställning).
14. Humperdinck: *Hans och Greta*. Balett: *Dockfåen*.
15. Wagner: *Tristan och Isolde*. (Brangäne: frk. Edström; Marke: hr Sjöberg).

Oscars-teatern.

Febr. 1—9, 14. Herman Zumpke: *Fari-nelli* (1¹/₂ matiné).
7, 10—14. Lehár: *Den glada änkan* (7¹/₂ matiné — 1¹/₂ 200:de gång).
15. Sidney Jones: *Geishan* (Mimosa San, Molly: frkn Grünberg, Berentz; Fairfax, Inmari: hrr Ax. Svensson, Ringvall).

Musikal. akademien.

Febr. 2. Konsert af Eugène Ysaye. Biträd. pian.: Théo Ysaye.
8. Konsert af Hjalmar Arlberg. Ackompanjator: frk. Märtha Ohlsson.
15. Konsert af Brüssel-stråkkvartetten. 1. Haydn: Kvartett op. 77, N:o 1, G-dur; 2. Mozart: Kvartett, Ess-dur; 3. Beethoven: Kvartett, op. 18 N:o 3, D-dur.

Gustaf Vasa-kyrkan.

Febr. 14. Afskedskonsert af Eugène Ysaye. Bitr.: Théo Ysaye.

Genom uppförandet i dessa dagar af »Tristan och Isolde» hur den för oss återstående af Wagners stora musikdramer införlivats med vår operarepertoar. Af »Ringens» premiärer här egde »Valkyrians» rum år 1895, »Rhenguldets» 1901, »Sigfrids» 1905 och »Ragnaröks» (»Götterdämmerung») 1907. Medan Wagner ännu höll på med Nibelungendramerna grep han till med diktandet och komponerandet af »Tristan och Isolde», hvori han strän-

*) Bland öfriga konstnärer, som utlofvat att illustrera förevarande konsert med sin talang, men likväl af en eller annan orsak »lyste med sin frånvaro», må noteras Giuseppe Anselmi, för hans nobla handling att med en gifva af ej mindre än 3,000 lire bidraga till det behjertansvärda ändamålet.

?) Benämningen »Inno al sole» är, minst sagdt, något oegentlig, enär i den i det hela betydligt oklara libretten det är solen själf, som sjunger!

gast tillämpligt sin princip om »talsången» på basis af symfonisk orkesterbehandling och i den, ehuru mera sparsamt, förekommande ledmotiv. I operans förspel finner man sålunda ofta upprepadt hvad man kan kalla »kärleksdryck»-motivet», som för öfrigt genomgår det hela, och naturligt nog, då just hela handlingen är baserad på den af Wagner i den gamla sagan inlagda idén med kärleksdrycken, som dem ovetande räddas af Brangäne och under hvars inflytande de sedan handla. Genom denna uppstår nämligen i Wagners dikt kärleksförhållandet mellan Tristan och Isolde och rentvager dem från förräderiet mot den gamle kung Marke. Början med »Tristan och Isolde» gjorde Wagner redan 1854; tre år därefter var dikten färdig och två år senare musiken. Första uppförandet ägde rum i München, sedan Wagner där i konung Ludvig II fått en mäktig gynnar, d. 10 juni 1865.

Efter ett förnyadt återhörande af detta storverk kunna vi närmare omnämna detsamma. Premiären här ägde rum på en abonnemangsdag inför fullsatt, delvis festklädd, publik och i närvaro af konungen och prins Eugén. Föreställningen räckte från kl. $\frac{1}{2}$ 8 till $\frac{1}{2}$ 12. Med tidigare början och kortare mellanakter kunde och borde denna tid reduceras. Efter aktsluten och i synnerhet efter operans slut egnades rikt bifall åt de utförande äfvensom åt textöfversättaren och regissören hr Peterson-Berger. Dirigenten hr Järnefelt, likasom äfven skaparen af de vackra dekorationerna, hr Thorolf Jansson, förtjäna ock allt erkännande.

Utföraudet af hufvudpartierna var berömvärdt. Fruar Schjervens och Claussens samt hrr Oscárs och Wallgrens stora röstmedel gjorde sig här väl gällande; hr Stockman som Tristan saknade visserligen den erforderliga hjältenoren men utförde sitt svåra parti vackert och uttrycksfullt. Fru Seljervén var en intagande Isolde, som skulle vinna på en till gästerna lugnare aktion. Hr Nyblom hade som Melot ett obetydligare parti, liksom solisterna på skeppet i första akten, där en obetydlig kör af matroserna äfven förekommer.

I »Vermländingarne» har en ung fröken Vivi Svanberg debuterat som Anna, en debut hvarom vi ännu ej fått tillfälle att taga notis.

Oscarsteatern har jämte »Farinelli» återupptagit ett par gamla favoriter, »Den glada änkan» som d. 11 febr. gafs för 200:de gången och »Geishan», hvilken vid uppflyttandet på denna teater d. 15 d:s gafs för 401 gången. Senast uppfördes den å Östermalms-teatern 1906 d. 9 jan. med fru Wiehe-Berény som Molly och frök. Grünberg som Mimosa-San. Allra första uppförandet skedde i okt. 1898 å Vasa-teatern.

Att Eugène Ysaye med sitt mäs-

terliga, klangsköna violinspel skulle locka fullt hus till alla sina konserter äfven denna gång var gifvet. I sin bror Théo har han en utmärkt ackompanjator och partner såsom solist, hvilket ock vann erkännande af åhörarne. Första konserten inleddes med Beethovens violinsonat, C-moll. Eugène Y. spelade vidare å denna Bruchs 2:a konsert i D-moll, mindre ofta spelad än den första, samt till slut Mendelssohns konsert och solo: Aria af Bach, Andante, H-moll, af Händel, samt Albumblatt af Wagner-Wilhelmj. Hr Théo Y:s pianosoli utgjordes af G. Fauré's Impromptu, F-moll, samt Nocturne, Ass-dur och en s. k. Mazurka, »Jardin sous la pluie», ett misslydande stycke af den moderne mr Debussy. Å andra konserten utfördes: Sonat, D-dur, af Mozart och G-dur af Tartini, violinkonsert, A-moll, af Viotti och Fantasia ecossaise f. violin af M. Bruch; Théo Y. spelade solo en egen Nocturne, Ass-dur, och Etude, Gess-dur, af Moszkowski; Tredje konserten inleddes med Sonat, A-dur, af G. Fauré, hvarpå följde Vieuxtemps' Concert N:o 4 D-moll; Eugène Ysayes spelade vidare Chaconne af Bach, Berceuse af Fauré, Airs russes af Wieniawski; Théo Y. Impromptu, Fiss-dur, af Chopin och Liszt's »Campanella».

Vid afskedskonserten i Vasakyrkan upptog programmet: Violinkonsert N:o 2. E-dur af Bach, Vitali: Chaconne (med orgel) och sist C. Franck: violinsonat A-dur. Eugène Y. spelade dessutom en egen »Rêve d'Enfant» och Wagner-Wilhelmj's »Parsifal»-parafas; hr Théo Ysaye Toccata och fuga, D-moll, af Bach.

Hr Hjalmar Arlberg visade sig på sin konsert i besittning af en hufvudsakligen i mellanläget vacker och kraftig bariton, i höjden något svag. Med fint och värdadt föredrag sjöng han 5 sånger af Brahms 7 sånger af Hugo Wolf, af Sjögren: Holde Frau, Lange-Müller: »Die heiligen drei Könige», Fritz Arlberg: Längtan, »Jag sluter hennes ögon till», Stenhammar: Florez och Blanzeflor, Peterson-Berger: Höstsång och 4 af Fritz Arlberg arrangerade svenska folkvisor. Publikens var rätt talrik och bifallet rikt. Fröken Märtha Ohlson ackompanjerade, förtäffligt som vanligt.

För Bryssel-kvartettens konserter och Filharmoniska sällskapets utförande af Mendelssohns »Paulus» få vi redogöra i nästa nummer.

Konsertrevy. I en tidning som utkommer två gånger i månaden kan ej gärna redogörelse för alla teater- och konsertföreställningar ingå strax efter det de ägt rum. De måste ofta, af bristande utrymme, uppskjutas och intagas som måadsrevyer, men dessa kunna dock ha sitt värde i en facktidning såsom en resumé i konsthistoriskt intresse. I första årgångarna af denna tidning förekommo sådana revyer

mera sällan och mindre fullständiga, än vi sedermera ansett dem böra affattas. Vi ha nu sålunda att framställa en återblick på de mera anmärkningsvärda konserterna här under januari efter senaste redogörelsen. I denna omnämndes Franz Naváls konserter, men icke deras program, hvilka nu må anföras. Första konserten inleddes med sånger af tre mästare från 16—17-talet: Scarlatti (O cessate di piagarmi), Pergolese (Se tu m'ami) och Giordano (Caro mio bene), därpå följde fem sånger af Franz Schubert (Nachtstück, Lachen und Weinen, Der blinde Knabe, Vor meiner Wiege, Wiedersehen); sex »Volkslieder» af Joh. Brahms (Die sonne scheint nicht mehr, Da unten im Thale, In stiller Nacht, Feinsliebchen, du sollst; Schwesterlein, Mein Mädel hat ein Rosenmund); Hans Sommer: »Die Jugend» och fyra sånger af F. Weingartner (Wenn schlanke Lilien wandelten, Schuhmacherlied, Motten, Liebesfeier) — Andra konsertens program upptog: Aria ur »Cosi fan tutte» af Mozart, tre sånger af Grieg (Ein Schwan, Geschichten, Mit einer Primula veris), fem af Hugo Wolf (Und schlafst du, mein Mädchen; Verborgeneit, Heimweh, Mausfallen Sprüchlein, Erists), fyra af Carl Löwe (Die Uhr, Der Junggsselle, Hinkende Jamben, Die wandelnde Glocke); vidare af Wilh. Berger: Der Waldsee, folkvisan »Die Lore», af M. Kreischmar: Refugium peccatorium, Rich. Strauss: Heimliche Aufforderung.

Organisten i Oscarskyrkan Patrik Wretblad, hvilken som ackompanjator och komponist länge varit bekant, gaf sin första konsert i denna kyrka den 10 jan., biträdd af sin fru, Karin V., född Bodman, violinist och elev af Marteau, samt sångerskan fru Afzelius-Bohlin. Konsertgäfvaren spelade af orgelnummer Toccata och Fuga, D-moll, af Bach, Fuga af Max Reger, en egen komposition »Andante religioso» samt till slut Marsch öfver ett tema af Händel. Fru Wretblad utförde violinsonat, E-dur, af Händel och Adagio ur violinkonsert, G-dur, af Mozart och fru Bohlin sjöng Reitativ och aria ur »Juloratorium» af Bach samt Botpsalm af Beethoven.

»Musikaliska artisternas ring» hade sin 3:e konsert i Vetenskapsakademien d. 12 jan., olägligt nog samtidigt med en operapremiär, som hindrade oss att bevista konserten. Vi kunna emellertid anföras att vid densamma medverkade sångerskan fru Anna Aulin, frök. Märtha Ohlson samt hrr Tor Aulin och Rud. Claëson. Programmet upptog först Franz Berwalds Pianotrio, Ess-dur, N:o 1, vidare: Fyra karaktärsstycken för violin och piano: Idyll, Humoresk, Cavatina, Vårsång af Ludv. Norman (hr Aulin, frk. Ohlson) samt sånger af Peterson-Berger (Maj, Titania), Stenhammar (Vid fönstret, Fylgia) och Em. Sjögren (I Seraljens lustgård, »Alt falder løvet», Lehn deine Wang»,

»Jahrlang möcht ich so dich halten»). — Violoncellisten Petter-son-Persfelt gaf oss ej tillfälle att bevista hans konsert d. 16 jan. i sistnämnda lokal. Annonsen om den upptog följande nummer: Sonat, D dur, för piano och violoncell af F. Mendelsson-Bartholdy, konserter för violoncell af Schumann, A moll, och de Swert., C moll, samt Suite, C dur, violoncellsolo, af J. S. Bach. Herr N. Broman biträdde vid flygeln.

I förra numrets uppsats om E. v. Dohnányi hade vi tillfälle att omnämna Aulin-kvartettens senaste soaré d. 28 jan. samt äfven Konserthörsningens, då Dohnányi äfven medverkade i sin stora pianokonsert. Programmet upptog före denna Franz Schuberts »stora C dur-symfoni» N:o 7, senast utförd här 1903 af Konserthörsningen. Såväl med denna symfoni som med det svåra orkesterpartiet i pianokonserten hedrade sig orkestern under hr Tor Aulins ledning på ett sätt, som gjorde den och dirigenten välförtjänta af den fullsatta salongens rika bifall, ägnadt så väl åt solisten som utförandet i sin helhet.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Från d. 16 febr. börjar kammarsångaren Wilhelm Herold 14 dagars gästspel härstädes.

Edouard Risler, den utmärkte pianisten som senast 1906 konserterade här, ger en konsert här d. 23 februari.

Carl Lejdström kommer hit på besök och ger en konsert i Musikal. akademien d. 5 mars.

Irma Tervani, syster till Aino Ackté, under konstnärslammet Tervani anställd vid hofoperan i Dresden, kommer att på genomresa till Finland ge en konsert här i början af mars.

Alexander Mogilevsky, den tjuguarige ryska violinisten, kommer att konserter i Stockholm på genomresa från Helsingfors, där han i slutet af månaden uppträder som solist vid Filharm. Sällskapets konsert och utför konsert i A moll af den ryske kompositören Glazounow.

Texten till »Tristan och Isolde», öfversättning af Peterson-Berger, har utkommit på A.-B. Ljus' förlag till ett pris af Kr. 1,50.

Göteborg. I februari har Stora teatern äfven utfört »Zigenarbaronen» och »Dollarprinsessan». — Orkesterföreningens populära konsert d. 31 januari hade följande program: 1. Gluck: uvertyr till »Iphigenie», 2. Schubert: Symfoni, H moll; 3. Grieg: ur »Sigurd

Jorsalafar»: Förspel, Intermezzo, Hyllningsmarsch. Vid sådan konsert 7 febr. utfördes: 1. Wagner: Förspel till »Mästersångarne» och »Siegfried-Idyll» samt Beethovens A dur-symfoni. Symfonikonserten d. 10 febr. var egnad åt minnet af Mendelssohn med anledning af hans hundraåriga födelsedag och programmet upptog: 1. uvertyr till »En Midsommarnattsdröm», 2. Violinkonsert (hr Hans Jensen); 3. Symfoni, A dur. D. 11 febr. gaf hr Hjalmar Arlberg konsert och d. 13 Eugène Ysaye afskedskonsert.

Från våra grannland.

Helsingfors. Jan. 9—Febr. 10. På Svenska teatern har i början af Januari »Svanevit» med musik af Sibelius återgifvits en gång. Teatrarna hafva för öfrigt fortsatt med dramatiska föreställningar. På Brunns hus-teatern har emellertid ett inhemskt operettsällskap startat, med hvad framgång får man se, och uppfört Millöckers »Bellevilles mö» samt Varneys »Musketörerna i klostret» och »Niniche» med fru Hilda Castegren som gäst.

Filharmoniska sällskapet gaf d. 11 jan. å Finska nationalteatern en föreställning till förmån för de genom jordbäfningen i syditalien nödlidande. Programmet var italienskt och medverkande voro fruar Ida Ekman och Irene Renvall, operasångaren Hjalmar Frey, violinisten Leo Funtek och Filharm. orkestern under ledning af hr Rob. Kajanus. Filh. Sällsk. har fortsatt sina folkkonserter och gaf d. 25 jan. sin 6:te Symfonikonsert med biträde af den bekante ryske pianovirtuosen W. Sapellnikoff i universitetets stora sal. Programmet upptog: 1. Rachmaninoff: Symfoni, E moll; 2. Liszt: Pianokonsert, Ess dur; 3. Enr. Bossi: Intermezzi Goldoni f. stråkorkester. D. 16 jan. gafs en konsert af frök. Erna Gräsbeck, en ung sångerska, hvilken i Italien studerat sångkonst för signora Falchi, som anses vara landets främsta sånglärarinna. Konsertgifvarinnan berömmes för sin »sympatiska stämma, ansad i konstnärlig skönhet» och för sin vinnande apparition. Hon sjöng arior ur »Friskyttan», »Bohème», »Madame Butterfly» och »Pajazzo» samt finska sånger etc., ackompanjerad af dir. Merikanto.

D. 22 jan. konserterade pianisten fru Sigrd Schnevoigt. De populära konserterna i Societetshuset af Filharm. orkestern under medverkan af sång- och instrumental-solister ha fortgått ett par gånger i veckan, som vanligt.

D. 27 konserterade här grefvinan Aina Mannerheim i universitetssalen med biträde af Filharmon. orkestern och hr Merikanto.

D. 5 febr., firades Runebergs födelsedag, som vanligt, på Svenska teatern,

hvarvid bl. annat gafs en akt ur »Regina von Emmeritz» och körsånger utfördes af Akademiska sångföreningen. På folkteatern har ett par konserter gifvits af Marg. Slawjansky-Agrenéff-kören (50 personer). D. 7 gafs folkkonsert af Karl och Ida Ekman, d. 8 Symfonikonsert af Filharm. sällskapet med violinisten miss May Harrison som solist. Programmet upptog endast kompositioner af Mendelssohn: 1. Symfoni N:o 5 (Reform. S), 2. Uvertyr till »Den sköna Melusina», 3. Violinkonsert, 4. uvert. t. »Midsommarnattsdrömmen».

Kristiania. Jan. 8—Febr. 13. Nationalteatern har af pjäser med musik, sedan vår sista redogörelse åter uppfört »Carmen» med frök. Borghild Bryhn i titelrollen, samt »Den glada änkan» och »Prinsessan Rosenröd» och de 7 vildänderna. Centralteatern har af sådana fortfarande gifvit »Revisor», Fablströms teater »Boccaccio» med fru Bokken-Lassen (gäst) och »En valsdröm». — D. 13 jan. gafs konsert af Holters kötförening i bröderne Hals' lokal, då för första gången här utfördes Södermans »Vallfarten till Kevlaar», Gades »Ved solnedang» och Sindings »Till Molde» samt sånger med piano. D. 14 jan. gaf den berömde pianisten Frédéric Lamond sin 2:a konsert, spelande saker af Bach, Chopin och Brahms. Pianisten Karl Nissen konserterade två dagar därefter med biträde af Nat. teaterns orkester, då programmet upptog Variationer och fuga af Bach, Beethovens sonat C dur, op. 53, Chopins B moll-sonat och Schumanns »Carneval». En annan norsk pianist, Fridthiof Backer-Gröndahl, gaf sedan ett par konserter med biträde af sångerskan frk. Elisabeth Munthe-Kaar och Nat. teaterns orkester. Hans program upptog bl. a. Beethovens pianokonsert Ess dur och Rubinsteins D moll. Den utmärkte tyska sångerskan fru Therese Schnabel-Behr från Berlin konserterade här ånyo d. 22 jan. och strax förut den norska sångerskan Welhaven. D. 29 jan. gaf Musikföreningen sin 4:e säsongskonsert under medverkan af den ansedda ryska pianisten fru Sandra Droucker, som d. 2 febr. gaf en egen konsert. D. 5, 8 och 10 gaf Eugène Ysaye med biträde af sin bror konserter och d. 13 Hjalmar Arlberg »Sångafton». D. 5 gafs en folkkonsert af pianisten Backer-Gröndahl.

Köpenhamn. Jan. 6—Febr. 10. Kgl. teatern har under denna tid haft på spellistan, af pjäser med musik, »Orfeus och Eurydike», »En midsommarnattsdröm», »På Sicilien», »Don Juan», »Mignon», »Trubaduren» och Mozarts »Det gör de alla» (»Cosi fan tutte») som återupptagits efter 20-årig hvila, samt baletterna »Fjernt fra Danmark» och »Sylfiden».

D. 7 jan. gaf Kammarmusikföreningen konsert, utförande Tschai-kow-

skys kvartett F-dur, op. 22 och kvartett, D-moll, af Mozart; samma dag Privat kammarmusikförening, bjudande på Kvartett, F-dur, af C. Nielsen, kvartett, C-dur, af Haydn och solosång. En sådan konsert gafs sedan af Paulus Bache med biträde hrr Victor Bendix och Georg Hoeberg. D. 12 konserterade hr Franz Navál (2:a gång), d. 22 Eugène Ysaye, d. 16 pianisten Fr. Lamond. Sångerskan fru Ellen Simmelkjær-Larsen, som förut gjort sig fördelaktigt känd för sin stora röst vid biträde på konserter, gaf en egen sådan d. 12 jan. D. 21 gaf Wolfgang Hansen sin 41:a soaré, i Odd. Fellowpalatset, hvarvid utfördes: 1. Paul Juon: Pianotrio, A-moll, op. 17; 2. Otto Malling: Faust-suite för violin och piano; 3. Alfred Tofft: nya sånger; 4. Saint-Saëns: Pianokvartett, B dur op. 41. Två dagar därefter gaf Dansk konsertförening sin 2:a årskonsert, då

programmet upptog: 1. G. Washington-Magnus: Stråkkvartett (1:a g.); 2. Alfr. Tofft: Sånger; 3. Otto Malling: Piano-kvintett. Till hedrande af Mendelssohns minne gaf Musikföreningen 26 och 28 jan. konsert med uteslutande kompositioner af honom. Därvid utfördes: 1. Uvertyr »Meeresstille und glückliche Fahrt»; 2. Violin-konsert, spelad af den berömde violinvirtuosen Bronislaw Hubermann; 3. »Die erste Walpurgisnacht». D. 22 jan. gafs en »italiensk konsert» till förmån för drottning Elenas insamling till föräldralösa barn på Sicilien och i Kalabrien efter den stora syditalienska jordbäfningen. Biträdande vid konserten voro Cæciliaföreningen under Fr. Rungs direktion och flera af Kgl. teaterns förnämsta artister m. fl.

Till firande af Mendelssohns minne gaf Cæciliaföreningen d. 3 febr. hans oratorium »Elias». Göteborgs orkester-

förening, som konserterade här d. 4 och 5 febr. under hr Stenhammars ledning, utförde på den sista konserten, bevisstad af konungen, uvertyren till »Frischyten», Beethovens symfoni N:o 7 och Berlioz »Romeo och Julia». I midten af febr. skola Alex. Heinemann och den berömde spanske violinvirtuosen Juan Manéu konserteras här.

Rättelser.

I Roma-brevet, Sv. M. T. N:o 2 äro att iakttaga följande rättelser. Sid. 12, sp. 1, not 1 står: direktör, läs: direktör; sp. 2, r. 39 uppfr. står: dance, läs: danse; r. 51 bör stå före Reyer: César Franck; sp. 3, r. 37; i noten står: åtstadkomma, läs: åstadkomma.

J. G. Malmsjö
**PIANINON
FLYGLAR**
Göteborg.

 Messingsinstrument
af svensk modell,
Konsertvioliner, Gui-
tarrer etc., köper man en-
dast direkt från Wolfram-
ska allbekanta fabriken.

AUG. WOLFRAM.
MARKNEUKIRCHEN N:o 270.
Katalog N:o 32 gratis. (La 9055:a)

För Porträttsamlare

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

PIANOMAGASIN.
Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kungl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.
Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.
Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl. — Orglar: från Mason & Hamlins världsberömda firma. Begagnade instrument tagas i utbyte.
Gust. Pettersson & C:o,
13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården.
Frans J. Huss.

Å Expeditionen och i musikhandeln finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af
Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Pianostycken: *Inträde i skogen* — *Jägaren på lur* — *Fughetta* — *Småstycke* — *Fantasi-Dans* samt sång: *Folkvisa* med svensk och tysk text.

INNEHÅLL.

Eugène Ysaye (med porträtt). — Wilhelm Herold (med porträtt). — François Gevaert och Edouard Fétis. — Musikbref från Italien. Gaspard Spontini och hans »La Vestale». Giordanos »Andréa Chenier». Coréa-konserterna. Beethovens IX symfoni, af Anteros. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från huvudstaden och landsorten samt våra grannland. — Rättelse. — Annonser.

— Svensk Musiktidning. —

Nordiskt Musikblad. — 29:de årg., — för hvarje musikaliskt hem — utgifves 1909 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier** etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln**, å posten och tidningskontor. I landsorten bäst å **posten**.

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikhildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är huvudstaden, där musiklivet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar och en kontinuerlig redogörelse för musiklivet i vår huvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks huvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.